

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ВИСОКА ТЕХНОЛОГІЧНА ШКОЛА ІГЛАВИ (Чеська Республіка)
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ У БРАТИСЛАВІ (Словацька Республіка)
ВИСОКА ШКОЛА МЕНЕДЖМЕНТУ (Словацька Республіка)
НАЗАРЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ (США)
ТАЛІНСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Естонська Республіка)
УНІВЕРСИТЕТ м. ГРОДНО (Республіка Білорусь)
МЕРІЯ м. СОБРАНЦІ (Словацька Республіка)**

ЗБІРНИК ТЕЗ

за матеріалами міжнародної науково-практичної

**Інтернет-експозиційної та вербально-демонстраційної
конференції**

**«ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ АКТИВІЗАЦІЇ
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ, РЕГІОНУ, ПІДПРИЄМТСТВА В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

20-24 квітня 2015 року

Ужгород 2015

УДК 338.24 (477) (063)
ББК У9 (4Укр) - 11ЛО
В-25

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету:

МІКЛОВДА В.П. – доктор економічних наук, професор, член-кор. НАН України, завідувач кафедри економіки підприємства ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Заступники голови:

ШАНДОР Ф.Ф. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри туристичної інфраструктури та сервісу ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

КУБІНІЙ Н.Ю. – кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

МОШАК С.М. – підприємець.

Члени оргкомітету:

George Eizen, PhD, Nazareth College of Rochester (USA)

Patricia Sanders, PhD, consulting company RSD (USA)

Marta Bojko, PhD, Yale University (USA)

doc. Ing. Viera Kubičková, PhD. Ing. University of Economics in Bratislava

Ladislav Bažó, PhD. University of Economics in Bratislava

doc. Ing. Alica Lacková, University of Economics in Bratislava

CSc.doc. RNDr.. Marta Karkalíková, University of Economics in Bratislava

CSc., Ing. Monika Krošláková, PhD. University of Economics in Bratislava

Pavol Džurina, Mayor of Sobrance

Ing. Renáta Madzinová, PhD. VŠ Medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove

Ing. Eva Hvizdová, PhD. VŠ Medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove

Ing. Iveta Sedláková VŠ Medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove

Urve Venesaar, PhD of Entrepreneurship, Tallinn University of Technology, Estonia

Вдосконалення механізмів активізації економічних процесів та формування конкурентоспроможності національної економіки, регіону, підприємства в умовах глобалізації: тези доповідей міжнародної науково-практичної Інтернет - експозиційної та вербально - демонстраційної конференції 20-24 квітня 2015 р. / ДВНЗ «Ужгородський національний університет» – Ужгород, 2015. – 184 с.

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками: розвиток економічної теорії та історії економічної думки; проблеми національної економіки, її інноваційного розвитку та формування національної конкурентоспроможності; сучасні виклики світового господарства, міжнародної економіки та глобалізації економічного простору; демографічні та соціальні виклики розвитку регіональної та національної економік в умовах глобалізації; шляхи формування конкурентоспроможності національних та регіональних економік в сучасних умовах; інноваційний механізм розвитку національної та регіональної економік; вдосконалення фінансової системи національної та регіональної економік; національна безпека та її фінансово-економічні важелі; фіскальні інструменти управління економічними системами; банківські та фінансові інструменти розвитку підприємств, територій, світового господарства; децентралізація управління та її вплив на розвиток прикордонних територій; вдосконалення механізмів місцевого та регіонального управління; перспективи розвитку туризму як стратегічного сектору регіональної, національної та світової економік; проблеми вдосконалення економічного механізму підприємства та шляхи їх вирішення; інноваційна діяльність підприємства та напрямки її активізації; шляхи вдосконалення системи

менеджменту на підприємстві; шляхи вдосконалення системи маркетингу на підприємстві; проблеми управління персоналом, формування людського капіталу та економіки праці на підприємстві та шляхи їх вирішення; проблеми конкурентоспроможності та механізми побудови на підприємстві; контролінг як важіль стратегічного управління підприємством; механізми формування конкурентоспроможності АПК.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори. Точки зору авторів публікації можуть не співпадати з точкою зору організаційного комітету.

ЗМІСТ

Мікловда Василь Петрович, Кубіній Наталія Юрївна, Дідович Юлія Олегівна <i>Інституціональний підхід до стратегічного управління</i>	10
Alica Lacková <i>Marketing communication of organic food</i>	12
Viera Kubičková, Monika Krošláková, Daniela Breveníková <i>The Impacts of Innovation Activities on Dynamisation of SMEs in Services</i>	13
Eva Hvizdová <i>Effect of customer typology on revenues of entrepreneurial entities in the tourism sector</i>	15
Eva Hvizdová, Viera Mokrišová, Jozef Polačko <i>Approach in reviews of business environment emphasising selected indices of its evaluation</i>	17
Monika Krošláková, Radoslava Mečiar <i>Distribution of family businesses in various sectors of the economy in Slovakia</i>	19
Lujza Jurkovicova, Стойка Вікторія Степанівна <i>Специфіка інструментів ісламського банкінгу</i>	20
Marta Karkalíková <i>Management systems as organizations competitive advantage</i>	22
Адам Владислав Іванович <i>Принципи формування та функціонування потенціалу регіонального маркетингу</i>	24
Алмашій Яніна Ігорівна <i>Тенденції розвитку індустрії туризму в Закарпатській області</i>	26
Андришин Володимир Павлович <i>Методичний підхід до оцінки ефективності експортної діяльності деревообробних підприємств</i>	28
Баженова Олена Володимирівна <i>Деякі питання щодо застосування DSGE моделей для дослідження зовнішньої стійкості економіки</i>	30
Балецька Людмила Миколаївна <i>Освіта в туризмі: компетентнісний підхід до професійного навчання</i>	32
Баришевська Інна Володимирівна <i>Соціальна стратегія розвитку аграрного підприємства</i>	34
Белей Наталія Петрівна <i>Фермерський туризм: сучасний стан і перспективи розвитку в областях Карпатського регіону</i>	36

Берча Оксана Михайлівна <i>Взаємозв'язок розвитку інновацій та підвищення якості</i>	38
Бондаренко Вікторія Михайлівна <i>Вплив децентралізації на життєздатність громад</i>	40
Бутусов Олександр Дмитрович <i>Програмно-цільовий підхід в управлінні розвитком муніципального утворення</i>	42
Ватченко Олександра Борисівна <i>Депресивні території України: проблеми у законодавчому забезпеченні</i>	44
Волошина Юліанна Ярославівна <i>Основні теоретичні аспекти актуальності розвитку агрокооперативів в Україні в сучасних економічних умовах</i>	46
Гаврилко Петро Петрович, Кубіній Володимир Володимирович <i>Складові концепції формування інноваційного потенціалу економічної системи</i>	48
Гаврилко Петро Петрович, Соханіч Федір Федорович <i>Профіль конкурентно-спроможності Закарпаття</i>	50
Галагурич Вероніка Василівна <i>Вдосконалення інноваційного розвитку національної та регіональної економік в інтеграційних умовах</i>	53
Гальчинський Леонід Юрійович, Бараннікова Ангеліна Олександрівна <i>Моделювання супутнього використання водного та енергетичного ресурсів в електроенергетиці України</i>	55
Годя Іван Михайлович <i>Методологія формування транспортно-логістичних кластерів</i>	57
Гонта Сергій Володимирович <i>Пріоритетні напрями структурної трансформації економіки України</i>	59
Горбокоть Віталій Юрійович <i>Особливості організації праці персоналу автотранспортних підприємств</i>	61
Гордейчук Михайло Олександрович <i>Особливості функціонування малого і середнього підприємництва в Закарпатській області</i>	63
Готра Вікторія Вікторівна <i>Механізм формування інноваційно-інвестиційної політики в аграрній сфері економіки</i>	65
Данайканич Оксана Валеріївна, Цицика Марія Юріївна <i>Кризис-менеджмент організацій в умовах глобалізації</i>	67
Домище-Медяник Алла Михайлівна	

<i>Транскордонне співробітництво Закарпаття: проблеми та перспективи розвитку.....</i>	<i>70</i>
Дюгованець Олеся Михайлівна <i>Фінансовий ризик-контролінг в діяльності підприємств.....</i>	<i>72</i>
Жуков Святослав Августович <i>Інноваційна модель розвитку української економіки: проблеми сьогодення та безальтернативність майбутнього.....</i>	<i>74</i>
Завадяк Роман Іванович, Молнар Олександр Сергійович, Urve Venesaar <i>Сучасні моделі організаційного розвитку підприємств.....</i>	<i>76</i>
Кабак Ольга Олегівна <i>Економічна оцінка інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств.....</i>	<i>78</i>
Калиніч Віталій Євгенович <i>Приватно-публічне партнерство як механізм соціально-економічного розвитку регіону.....</i>	<i>81</i>
Кіш Галина Вікторівна <i>Моделі стратегічного планування як інструменту управління національної економіки.....</i>	<i>83</i>
Корсак Роман Володимирович <i>Українсько-чеські економічні відносини (поч. ХХІ ст).....</i>	<i>86</i>
Костьов'ят Г.І. <i>Шляхи формування конкурентоспроможності національної економіки в сучасних умовах.....</i>	<i>88</i>
Курей Оксана Андріївна <i>Взаємозв'язок процесів децентралізації економічної влади та підвищення соціальної відповідальності бізнесу на місцях.....</i>	<i>90</i>
Лукша Олег Васильович <i>Особливості у стратегічному плануванні і управлінні розвитком регіону в умовах системних реформ.....</i>	<i>92</i>
Лункіна Тетяна Іванівна, Бурковська Алла Валентинівна <i>Соціально-економічний потенціал України: основні аспекти.....</i>	<i>94</i>
Мадяр Руслана Олександрівна <i>Глобалізація та регіоналізація: взаємозв'язок і суперечливі наслідки.....</i>	<i>96</i>
Мазур Альона Миколаївна <i>Державні запозичення та їх вплив на фінансову безпеку.....</i>	<i>98</i>
Мазур Оксана Анатоліївна <i>Передумови державного регулювання у сфері детінізації економічних відносин.....</i>	<i>100</i>

Максимчук Ярослава Сергіївна <i>Інновації як стратегічний фактор розвитку національної економіки</i>	102
Марина Отілія-Мірела Василівна <i>Розвиток сільського туризму як стратегічного сектору регіональної економіки</i>	104
Машика Юрій Вікторович <i>Трансформація зайнятості та безробіття в умовах постіндустріальної економіки</i>	108
Мінькович Інна Михайлівна <i>Організація маркетингової діяльності на туристичних підприємствах</i>	110
Молодченко Таїсія Геннадіївна, Мельман Вікторія Олександрівна <i>Проектний підхід до оцінки персоналу підприємств житлово-комунального господарства</i>	113
Мошак Сергій Миколайович <i>Стратегічне управління формуванням конкуренто-спроможності регіональної економіки</i>	115
Носа Богдана Михайлівна <i>Військові оборонні об'єкти Закарпаття як регіональний туристичний продукт</i>	117
Носа-Пилипенко Наталія Олександрівна <i>Розвиток прикордонних регіонів через ефективне стратегічне планування та здійснення євроінтеграційної політики</i>	119
Огородник Валерія Олегівна <i>Інвестиційні процеси в Україні</i>	121
Пап Василь Васильович, Бошота Неля Василівна <i>Фінансування інноваційного розвитку: реалії та перспективи</i>	123
Парій Людмила Віталіївна <i>Теоретичні засади маркетингових досліджень внутрішнього ринку сиру в Україні</i>	125
Питьовка Мар'яна Василівна <i>Кадровий потенціал фірми: використання та підвищення його конкурентоздатності</i>	128
Підлипна Радміла Петрівна <i>Державне регулювання соціального страхування</i>	130
Повідайчик Михайло Михайлович, Повідайчик Мар'яна Михайлівна, Шулла Роман Степанович	

<i>Особливості формування маржинальної собівартості продукції та маржинального прибутку на підприємствах лісопилного виробництва.....</i>	<i>133</i>
Пулянович Олена Василівна <i>Підприємство та його конкурентоспроможність.....</i>	<i>136</i>
Рябенко Галина Миколаївна <i>Особливості сплати ПДВ та єдиного податку сільськогосподарськими товаровиробниками.....</i>	<i>138</i>
Рябоконт Павло Андрійович <i>Інноваційні міжнародні проекти та Стратегії розвитку регіону в умовах євроінтеграційного процесу.....</i>	<i>140</i>
Сахарнацька Людмила Іванівна <i>Економічна ефективність розвитку особистих селянських господарств.....</i>	<i>142</i>
Світлиць Ольга Володимирівна <i>Перспективи туризму в контексті формування соціально - культурного капіталу сучасної України.....</i>	<i>144</i>
Сержанов Віталій Вікторович, Птащенко Ліана Олександрівна, Опекун Елена Владимировна <i>Сучасний стан боргової залежності України.....</i>	<i>146</i>
Сичевський Іван Васильович <i>Феномен регіонального іміджу в політиці.....</i>	<i>148</i>
Сіра Евеліна Олександрівна <i>Тенденції розвитку ринку праці в аграрному секторі економіки України.....</i>	<i>151</i>
Сірко Олена Іванівна <i>Соціальні аспекти економічної безпеки на регіональному рівні.....</i>	<i>153</i>
Славич Ольга Олегівна <i>Вплив туризму на рівень розвитку регіональної економіки.....</i>	<i>155</i>
Смирнов Ігор Георгійович <i>Українське чумацтво як перспективний ресурс для розвитку туризму: логістичний аспект.....</i>	<i>157</i>
Смирнов Ігор Георгійович <i>Канадська система агрологістики та її значення для України.....</i>	<i>159</i>
Сокол Іван Іванович <i>Формування конкурентних переваг як невід'ємної складової стратегічного потенціалу регіону.....</i>	<i>161</i>
Теличко Тетяна Вікторівна <i>Методи Форсайту та принципи їх застосування.....</i>	<i>163</i>
Тодоров Ігор Ярославович	

<i>Економічний вимір національної безпеки України в контексті російської агресії.....</i>	<i>165</i>
Удод Ганна Сергіївна <i>Сучасні мотиваційні підходи до підвищення ефективності використання персоналу підприємства.....</i>	<i>167</i>
Чабак Людмила Анатоліївна <i>Тури «вихідного дня»: проблеми та перспективи розвитку.....</i>	<i>169</i>
Черленяк Іван Іванович <i>Децентралізація публічної влади та об'єднання територіальних громад: інтеграція та кооперація чи колективізація.....</i>	<i>171</i>
Чубарь Оксана Геннадіївна, Жидик Ольга Іванівна <i>Оборот роздрібної торгівлі Закарпаття: сучасний стан і місце серед областей Західного регіону та України.....</i>	<i>173</i>
Шандор Федір Федорович <i>Спільний румунсько-український туристський продукт „Карпати”. SWOT-аналіз.....</i>	<i>175</i>
Шандор Федір Федорович, Дубович Наталія Василівна <i>Інституціоналізація соціології туризму в Україні.....</i>	<i>178</i>
Югас Наталія Вікторівна <i>Аналіз динаміки інвестиційного процесу в Закарпатській області.....</i>	<i>180</i>
Якімцов Віктор Вікторович <i>Синергетика у різних науках.....</i>	<i>182</i>

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ПІДВИЩЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ НА МІСЦЯХ

Курей О.А., к.е.н., доцент

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Створення сучасної, демократичної та ефективної системи місцевого (регіонального) управління залишається одним із наріжних каменів побудови успішного суспільства з орієнтацією на результативне задоволення раціональних соціальних потреб місцевого населення. При цьому в умовах реформування суспільного, а отже, в обов'язковому порядку, й економічного устрою, на перший план виходить реалізація процесу децентралізації управління.

Згідно з Європейською хартією місцевого самоврядування, публічні повноваження, як правило, реалізуються переважно тими органами влади, які знаходяться найближче до громадян. Делегація відповідальності іншому органу влади повинна проводитися із урахуванням обсягів та характеру конкретної задачі, а також вимог ефективності та економії. Економічна теорія припускає, що багато видів державних послуг пов'язані зі зменшенням середніх витрат із зростанням обсягів їх надання, принаймні, в деякій мірі, через краще використання основних засобів (Стігліц, 1989). При цьому, децентралізацією досягається певне скорочення прямих і непрямих витрат на надання публічних послуг, а отже, економія бюджетних коштів, що поряд із тіснішим взаємозв'язком між замовниками суспільних послуг та їх виконавцями свідчить на користь делегування повноважень центральним урядом на нижчі рівні. Проте, в даному випадку можуть спостерігатися й певні негативні моменти. Серед них: недостатність місцевого потенціалу – занадто маленькі територіальні одиниці будуть потерпати від нестачі компетенції й досвіду; значна диференціація в ресурсозабезпеченні окремих регіонів, що змушує шукати унікальні саме для даної визначеної місцевої громади підходи до децентралізації. Крім цього, існує й зворотний зв'язок між зростанням відповідальності місцевої (регіональної) влади перед громадою та ступенем контролю, який накладає певні функціональні обов'язки у сфері управління також і на членів місцевої громади – бізнесменів і громадян.

Розподіл повноважень та фактична передача основної їх частини на рівень місцевого управління має розглядатися в якості засобу надання суспільних послуг членам місцевих громад. При цьому ступінь наближення до споживачі послуг (у даному випадку – максимальний) повинен забезпечити ефективність і якість цих послуг, без збільшення їхньої

вартості для населення та бюджету в цілому, принаймні, уникаючи створення для населення доданої вартості.

Передача центральним урядом фінансової влади (елементів економічної влади) та відповідальності на нижчі рівні здатна, серед іншого, підвищити економічну ефективність використання ресурсів і забезпечення соціальних потреб, оскільки місцева влада має інформаційні переваги перед центральним урядом стосовно розташування та залучення необхідних ресурсів для розвитку місцевих громад. Інакше кажучи, місцеві уряди займають кращі позиції у системі забезпечення товарами й послугами, яких потребує місцева громада. Більше того, якщо місцева влада несе відповідальність за забезпеченість суспільних потреб громади, підвищується рівень контролю з боку самої громади за діями місцевої влади і, як результат, за рівнем виконання зобов'язань перед членами суспільства.

Фінансова децентралізація викликає виникнення ряду завдань, серед яких найважливішими є такі, як: 1) необхідність встановлення ефективного зв'язку між масштабом відповідальності місцевих органів влади та їх фінансовим забезпеченням; 2) надання переваги фінансуванню місцевих потреб місцевими ресурсами, а не за рахунок трансфертів; 3) визначення міри відповідальності центральної влади у процесі встановлення обумовлених стандартів суспільних послуг, які надає влада на місцях тощо. При втіленні цих завдань не варто наголошувати тільки на відповідальності владних структур перед членами місцевих громад. Останні є замовниками послуг, а отже, й повинні контролювати їх якість, співвідношення «ціна-якість», співрозмірність витрачених ресурсів та отриманого ефекту. Місцевий бізнес при цьому відіграє особливу функціональну роль у процесах децентралізації, оскільки на нього покладається відповідальність у сфері забезпечення ефективної зайнятості та наповнення місцевих бюджетів. У цьому розумінні на бізнес покладається також і неабияка соціальна відповідальність перед громадою, оскільки делегування повноважень на нижчі рівні управління при руйнуванні старої схеми централізованої влади викликає потребу в перерозподілі ресурсів, які є у власності місцевих громад, та у перегляді результатів їх використання на користь громади. У цьому розумінні якщо трактувати поняття соціальної відповідальності як «зобов'язання бізнесу сприяти усталеному економічному розвитку, працюючи з робітниками, їхніми сім'ями, місцевою громадою та суспільством у цілому для поліпшення якості їхнього життя» (WBCSD), децентралізація повинна стати ще одним поштовхом до налагодження ефективного взаємозв'язку «влада-громада-бізнес» та сприяти утвердженню загальноетичних норм поведінки й раціональності використання наявного ресурсного потенціалу територіальних одиниць із одночасним задоволенням основних суспільних потреб місцевих громад.